

Мисията на дирекцията е качествено и навременно партньорство с клиентите и удовлетворяване на техните потребности от финансови услуги и продукти, свързани с усвояването на средства от европейските фондове.

Целта на дирекцията е конкурентоспособност, иновативност, адаптивност, адекватност и навременен отговор на търсенето.

Екипът на дирекцията е формиран от подготвени специалисти с професионално отношение към развитието на дейността по усвояване на европейските фондове, индивидуален подход към проблемите и познаване спецификата на материята.

ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ

По Оперативните програми (ОП), за периода 2007г. - 2013г., България има възможност да усвои почти 7 млрд. евро. Усвояването на средствата е съществен елемент от оценката за ефективността на държавата. То ще допринесе за изпълнението на целта – към 2015г. България да е конкурентоспособна страна-членка на ЕС с висок стандарт на живот, добри доходи и социална чувствителност. От особено значение в тази насока е ефектът от усвояването на тези средства като „свеж ресурс“ за българската икономика.

ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ (ОП „Конкурентоспособност“)

По ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ могат да бъдат усвоени 988 млн. евро, предоставени от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

Основна цел на програмата е развитие на динамична икономика, конкурентоспособна на европейския и световния пазар.

Изпълнението на ОП „Конкурентоспособност“ за периода 2007г. - 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационната дейност;
- Повишаване на ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда;

- Финансови ресурси за развитие на предприятията;
- Укрепване на международните пазарни позиции на българската икономика;
- Техническа помощ.

Потенциални бенефициенти по програмата са малки и средни предприятия (МСП); големи предприятия; изследователски институти, университети; организации, опериращи като гаранционни фондове, микрокредитни фондове или фондове за дялов капитал, инвестиращи в МСП; обществени и частни организации, работещи в областта на стандартизиране, сертифициране и изпитване.

Управляващ орган по ОП „Конкурентоспособност“ е дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ към Министерството на икономиката и енергетиката. Междинно звено е Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средни предприятия.

Особено внимание се обръща на МСП, както и на микропредприятията като основен сегмент от икономическата реалност. Предвид високия дял на МСП в страните от ЕС, въздействието върху този сегмент оказва влияние върху цялата икономика. Потвърждение на това е цялостната философия на ЕС и формиране на тази база на икономически общности със сходни характеристики и цели. Създаването на специфични политики за този сегмент, влияе върху цялостния просперитет на Европа за постигане на основната ѝ цел – най-конкурентоспособната сила в света.

ОП „Регионално развитие“

По ОП „Регионално развитие“ могат да бъдат усвоени 1 361 млн. евро, предоставени от ЕФРР.

Основна цел на програмата е подобряване на качеството на средата за живот и работа, с по-добър достъп и нови възможности за повишена регионална конкурентоспособност и устойчиво развитие.

Изпълнението на ОП „Регионално развитие“ за периода 2007г.

- 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Устойчиво и интегрирано градско развитие;
- Регионална и местна достъпност;
- Устойчиво развитие на туризма;
- Създаване на регионални и местни мрежи, сътрудничество и изграждане на капацитет;
- Техническа помощ.

Потенциални бенефициенти по програмата са общините, фирми с общинско участие, асоциации на общини, неправителствени организации с представителство в местните власти.

Управляващ орган по ОП „Регионално развитие“ е дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройство. Междинни звена са регионалните отдели на дирекцията в шестте района за планиране.

ОП „Развитие на човешките ресурси“

По ОП „Развитие на човешките ресурси“ могат да бъдат усвоени 1 032 млн. евро, предоставени от Европейския социален фонд (ЕСФ).

Основна цел на програмата е подобряване качеството на живот чрез повишаване на заетостта, достъп до качествено образование, учение през целия живот и ускоряване на социалното включване.

Изпълнението на ОП „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2007г. - 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Насърчаване създаването на нови работни места и развитие на пазар на труда, насърчаващ включването;
- Повишаване на производителността и адаптивността на заетите;
- Подобряване на качеството на образованието и обучението в съответствие с потребностите на пазара на труда за изграждане на икономика, основана на знанието;
- Подобряване на достъпа до образование и обучение;
- Социално включване и насърчаване на социалната икономика;
- Повишаване на ефикасността на институциите на пазара на труда, социалните и здравните услуги;
- Транснационално и междурегионално сътрудничество;
- Техническа помощ.

Потенциални бенефициенти по програмата са образователни, обучителни и научни институции, центрове за професионално обучение; неправителствени организации (НПО), академични организации, институции на пазара на труда на национално и регионално равнище, консултантски фирми; социално-икономически партньори; браншови организации; работодатели; изследователски центрове; общини; спортни клубове и младежки организации; читалища.

Управляващият орган е дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ към Министерството на труда и социалната политика. Междинни звена са дирекция „Координация на образователни и международни проекти и програми“ към Министерството на образованието и науката, Агенцията по заетостта и Агенцията за социално подпомагане.

ОП „Околна среда“

По ОП „Околна среда“ могат да бъдат усвоени 1 466 млн. евро, предоставени от ЕФРР и Кохезионния фонд.

Основна цел на програмата е подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура.

Изпълнението на ОП „Околна среда“ за периода 2007г. – 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2000 екв. ж.;
- Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци;
- Опазване и възстановяване на биоразнообразието;
- Техническа помощ.

Потенциални бенефициенти по програмата са общинските администрации, общински фирми, регионални асоциации, сдружения на общини, публични ВиК дружества.

Управляващ орган е дирекция „Кохезионна политика за околна среда“ към Министерството на околната среда и водите. Междинни звена са дирекция „Фондове на ЕС за околна среда“ към същото министерство и дирекция „Изпълнителна агенция ИСПА – благоустройствени дейности и ВиК системи“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

ОП „Транспорт“

По ОП „Транспорт“ могат да бъдат усвоени 1 624 млн. евро, предоставени от Кохезионния фонд и ЕФРР.

Основна цел на програмата е да постигне балансирано и устойчиво развитие на националната транспортна система чрез модернизацията на основните инфраструктурни връзки от национално, трансгранично и европейско значение. Завършването на трансевропейската транспортна мрежа е изключително важно за подобряване на териториалната кохезия и за повишаването на конкурентоспособността и потенциала за растеж на разширения ЕС. Тя цели намаляването на пренаселването на основните маршрути в разширена Европа.

Изпълнението на ОП „Транспорт“ за периода 2007г. - 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Развитие на: железопътна инфраструктура по трансевропейските и основните национални транспортни оси;
- Развитие на пътна инфраструктура по трансевропейските и основните национални транспортни оси;
- Подобряване на: интермодалността при превозите на пътници и товари;
- Подобряване на условията за корабоплаване по морските и вътрешно-водни пътища.

Потенциални бенефициенти по програмата са общини, Национална компания „Железопътна инфраструктура“, Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“, Изпълнителна агенция за проучване и поддържане на р. Дунав“ и Изпълнителна агенция „Морска администрация“.

Управляващ орган е дирекция „Координация на програми и проекти“ към Министерството на транспорта. Междинни звена са Изпълнителна агенция „Пътища“, Изпълнителна агенция „Морска администрация“ и Национална компания „Железопътна инфраструктура“.

ОП „Административен капацитет“

По ОП „Административен капацитет“ могат да бъдат усвоени 154 млн. евро., предоставени от ЕСФ.

Основна цел на програмата е свързана с изграждане на ефективна и модерна администрация, подобряване на капацитета за управление на финансирането от общността, намаляване на разходите за дейността на централната и местна администрация, усъвършенстване на нейното функциониране, в т.ч. и електронно правителство.

Изпълнението на ОП „Административен капацитет“ за периода 2007г. - 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Добро управление;
- Управление на човешките ресурси в централната и местна администрация, съдебната система и структурите на гражданското общество;
- Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление.

Потенциални бенефициенти по програмата са структурите на държавната администрация на всички нива, органите на съдебната власт и структурите на гражданското общество.

Управляващ орган е дирекция „Управление на проекти и програми“ към Министерството на държавната администрация и административната реформа. Междинно звено е дирекция „Европейска координация и международно сътрудничество“ към същото министерство.

ОП „Техническа помощ“

По ОП „Техническа помощ“ за периода 2007-2013 год. могат да бъдат усвоени 48 млн. евро, предоставени от ЕФРР.

Основна цел на програмата е да осигури и да улесни правилното функциониране на координационния механизъм, на финансовия контрол и на изпълнението на структурните и кохезионните фондове и др. в България.

Изпълнението на ОП „Техническа помощ“ за периода 2007г. – 2013г. е организирано в следните **приоритети**:

- Подкрепа за изпълнение на дейностите на Централното координационно звено, Сертифициращия орган, Одитиращия орган и Комитета за наблюдение на НСРР;
- По-нататъшно разработване и подкрепа за функционирането на информационната система за управление на средствата от Структурните фондове на ЕС;
- Разпространение на обща информация по отношение на Структурните инструменти на ЕС.

Потенциални бенефициенти по програмата са структури в рамките на Министерство на финансите – Централно координиращо звено, Сертифициращ орган, Одитиращ орган, Управляващ орган на ОП „Техническа помощ“, звена за подпомагане на разпространението на информацията за Структурните инструменти на регионално и местно ниво.

Управляващ орган е дирекция „Управление на средствата от ЕС“ към Министерството на финансите (МФ).

НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ

Структурата на Националните планове за развитие се различава от тази на Оперативните програми. Разработените планове са във връзка с осъществяването на Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС. ОСП се финансира със средства по три стълба от съответните европейски фондове:

- 1) **I-ви стълб** – Европейски земеделски фонд за гарантиране на земеделието (ЕЗФГЗ) финансира две основни направления – Пазарна подкрепа и Директни плащания;
- 2) **II-ри стълб** – Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) финансира селските райони по четири основни приоритетни оси;
- 3) **III-ти стълб** – Европейски фонд по рибарство (ЕФР) финансира Общата политика по рибарство по четири основни приоритетни оси.

За периода 2007г. - 2013г. България ще ползва финансова помощ по трите стълба на Общата селскостопанска политика, като е поела конкретни ангажименти посредством стратегическите си документи. Националният план за развитие на земеделието и селските райони 2007-2013 год. се финансира от ЕЗФРСР и е насочен към изпълнението на приоритетните оси по II-ри стълб на ОСП.

В Националния план са заложили следните **основни цели**:

- Развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство и иновации в хранително-преработвателен сектор;
- Опазване на природните ресурси и защита на околната среда в селските райони (изпълнение на Национална агроекологична програма);
- Насърчаване на възможностите за заетост и подобряване качеството на живот в селските райони.

България ще прилага Националния стратегически план чрез Програма за развитие на селските райони, разработена на национално ниво. Индикативният размер на помощта от ЕЗФРСР по програмата за периода 2007 г. – 2013 г. е 2 609 млн. евро. Всички средства са резервирани за цел сближаване на ЕС.

На база трите основни стратегически цели, конкретните мерки

„Национален
план за разви-
тие на земеде-
лието и сел-
ските райони“

в Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 год. се формират четири **приоритетни оси**, а именно:

- Подобряване на конкурентоспособността на земеделските и горските сектори;
- Подобряване на околната среда и селската природа (управление на земята);
- Качеството на живот в селските райони и разнообразяване на селската икономика;
- Селскостопанско развитие чрез интегрирани програми и сътрудничество между Местни инициативни групи.

По всяка приоритетна ос са предвидени конкретни мерки за постигане на общата стратегическа цел.

Управляващ орган на плана е Министерството на земеделието и продоволствието.

„Национален стратегически план за развитие на рибарство и аквакултури“

Разработеният проект на Национален план за развитие на рибарство и аквакултури за програмния период 2007г. - 2013г. дефинира в съответствие с Общата политика по рибарство на ЕС (трети стълб на Общата селскостопанска политика на ЕС) **основните цели** и приоритети за развитие на сектора, а именно:

- Оценка на състоянието на популациите на стопански значимите видове риби и други водни организми, с цел определяне на общия им допустим улов и квотиране;
- Устойчива експлоатация на рибните ресурси. Подпомагане изкуственото и естественото възпроизводство на водните екосистеми чрез зарибителни мероприятия и последващ мониторинг на обектите;
- Екологични и биологични проучвания за нуждите от опазване и управление на видове, съобщества и хабитати (местообитания);
- Поддържане и актуализиране на информационна система обхващаща информация за сектор Рибарство;
- Осигуряване сателитно съоръжение на рибарски кораби към действащата сателитна система за наблюдение и контрол на риболовните кораби.

Финансирането на Националния план ще бъде от Европейския фонд по рибарство (ЕФР) и са заложили четири **основни приоритетни оси**:

- Приспособяване капацитета на риболовния флот;
- Развитие на аквакултурите, преработвателната промишленост и маркетинга;

- Насърчаване на действия от общ интерес;
- Устойчиво развитие в областите на рибарския сектор;
- Техническа помощ.

По всяка приоритетна ос са предвидени конкретни мерки за постигане на общата стратегическа цел. Публичните разходи от ЕФР по Оперативна програма рибарство и аквакултури за програмния период 2007 г.- 2013 г. е с общ размер 80 млн.евро.

Управляващ орган е Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

ДРУГИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕС

Общностните програми са съвкупност от интегрирани мерки, предприемани от Европейската комисия (ЕК), за насърчаване сътрудничеството между държавите-членки по въпроси от общностните политики за определен период от време (обикновено програмния период е 5 или 7 години). За постигане на общите цели на ЕС по програмите за финансиране от ЕК, може да кандидатства всяко лице от държава-членка на ЕС като подаде заявка за финансиране.

Кандидатстването по програми за финансиране от ЕК се извършва в Брюксел, като кандидатстващите комуникират директно с представителите на съответната генерална дирекция. В някои държави са създадени специализирани информационни бюра, които съдействат на кандидатите.

Заявките по програми на ЕК могат да се подават на всички официални езици в ЕС (включително и български), но на практика е прието за основен работен език да се ползва английският. По някои програми се изисква съдействие от междинен орган на национално ниво.

За финансовия програмен период 2007г. - 2013г. са предложени европейски програми по четири основни категории на разходи за:

- 1) Конкурентоспособност и кохезия за растеж и заетост;
- 2) Опазване и управление на природните ресурси;
- 3) Свобода, сигурност и справедливост и гражданство;
- 4) Европейският съюз като глобален играч.